

Jaarverantwoording (IBT) Uitvoeringsplan Toezicht & Handhaving 2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Ondermijning	3
Zorg en Veiligheid	4
Leefbaarheid en Veiligheid.....	4
Omgevingswet en Milieu	5
Uren Tekorten	6
Inter Bestuurlijk Toezicht (IBT)	8
Capaciteitsbehoefte	9
Conclusie	11

Inleiding

De jaarverantwoording 2024 is een uitgebreide terugblik op het vastgestelde uitvoeringsplan van dat jaar. Dit plan vormde een essentieel instrument voor het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester bij de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaken binnen de gemeente Nieuwkoop. Het was gebaseerd op de doelstellingen uit het VTH-beleid 2023-2026 en diende als leidraad bij de verdeling van middelen en personele inzet.

In deze verantwoording wordt niet alleen gerapporteerd over de urenbesteding en resultaten per hoofdthema, maar worden ook knelpunten en successen benoemd. Door een transparante verantwoording kunnen verbeterpunten worden geïdentificeerd en beleidsaanpassingen worden overwogen voor toekomstige uitvoeringsplannen.

- Ondernijning
- Zorg en Veiligheid
- Leefbaarheid en Veiligheid
- Omgevingswet en milieu

Per thema worden de uitgevoerde werkzaamheden en behaalde resultaten weergegeven, ondersteund door tabellen met zowel de geplande als de werkelijk bestede uren. Subthema's die bijzondere aandacht verdienden, worden nader toegelicht.

Ondernijning

Ondernijning is een belangrijk aandachtspunt binnen toezicht en handhaving. In 2024 hebben we hier diverse controles en onderzoeken op uitgevoerd, vaak in samenwerking met andere instanties.

Subthema	Urenraming	Feitelijke uren
Ondernijningscontroles	900	300
DPIA ondernijning	900	800
Opiumwet	100	100
Arbeidsuitbuiting	200	75
Mensenhandel	200	75
Samenwerking	75	75
Communicatie	250	130
Adresonderzoeken	50	10
Specialistische hulp OOV	100	120
Woonoverlast	150	20
Buurtbemiddeling	50	25

Analyse van de resultaten

Ondernijningscontroles hebben in mindere mate plaatsgevonden dan gepland door langdurige ziekte binnen het team. Dit leidde tot een verschuiving van uren naar andere beleidsmatige taken. De DPIA ondernijning was daarentegen bijna volledig uitgevoerd. De samenwerking met regionale en landelijke instanties is als positief ervaren en heeft geresulteerd in een effectievere aanpak van arbeidsuitbuiting en mensenhandel.

Zorg en Veiligheid

Binnen het thema zorg en veiligheid richt de gemeente zich op het voorkomen van sociale escalaties en calamiteiten, alsmede op thema's zoals Wmo-toezicht en terrorismebestrijding.

Subthema	Urenraming	Feitelijke uren
Voorkomen sociale escalatie/calamiteiten	500	150
Terreur	20	40
Thema's / campagnes	200	150
Wmo	150	10

Evaluatie van inspanningen

Door een verschuiving van prioriteiten naar acute veiligheidsvraagstukken is er minder tijd besteed aan Wmo-gerelateerde taken. Dit heeft geleid tot een lagere feitelijke urenbesteding dan voorzien. Daartegenover stond een verhoogde inzet op terreurbestrijding, onder andere door verscherpt toezicht op risicovolle evenementen.

Leefbaarheid en Veiligheid

De gemeente heeft in 2024 een brede inzet gepleegd op het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid, met focus op specifieke overlastsituaties.

Subthema	Urenraming	Feitelijke uren
MDO woonoverlast	100	100
Jaarwisseling	150	150
Veiligheidsmonitor	50	20
Jeugd- en Jongerenwerk	120	30
Winterpret	30	10
Vaarttoezicht	500	150
Evenementen	300	100
Ligplaatsen	720	450
Hondenoverlast	600	50
Afval	600	200
Natuurbeschermingswet (Nbw)	150	150
Dierenwelzijn	150	100
Samenwerking Kaag & Braassem	100	10
Parkeren	800	200
Algemene Plaatselijke Verordening	500	510

Uitleg subthema's

- **Jeugd- en Jongerenwerk:** Tekort aan personeel binnen het team heeft geleid tot een lagere realisatie.
- **Evenementen:** Alleen nieuwe en belangrijkste evenementen gecontroleerd door langdurige ziekte.
- **Parkeren:** Werkdruk op andere casussen heeft geleid tot minder controles.

Omgevingswet en Milieu

Het naleven van de Omgevingswet en milieuregels was een essentieel speerpunt in 2024. Hierin speelden vergunningverlening, toezicht en handhaving een cruciale rol.

Subthema	Urenraming	Feitelijke uren	Inhuur uren	Totaal
Bouwen/slopen	1500	550	3200	3750
Planologisch gebruik	1500	600	300	900
Schiphol	250	150		

Evaluatie en Inspanningen

Door structurele achterstanden in handavingsdossiers was inhuur noodzakelijk. Dit resulteerde in een tijdelijke capaciteitsuitbreiding die de continuïteit van de werkzaamheden kon waarborgen.

- Bouwen/slopen: Extra inhuur van 2 FTE was nodig om achterstanden weg te werken maar ook om de workflow in stand te houden. De inhuurperiode betrof 12 maanden per FTE.
- Planologisch gebruik: Inhuur van 0,6 FTE voor handhaving heeft bijgedragen om de achterstanden in handavingsdossiers voor een deel weg te werken. De inhuurperiode betrof 6 maanden.

Uren Tekorten

Categorie	Uren tekorten	Reden
Ondermijning	600	Langdurige ziekte
Adresonderzoeken	40	Langdurige ziekte
Woonoverlast	130	Langdurige ziekte
Jeugd-Jongerenwerk	90	Langdurige ziekte / personeelstekort
Evenementen	200	Langdurige ziekte; alleen nieuwe en belangrijkste evenementen gecontroleerd
Ligplaatsen	280	Project tussentijds gestopt door privaatrechtelijke redenen
Afval	400	Langdurige ziekte
Parkeren	600	Minder controles door werkdruk op andere casussen en langdurige ziekte
Bouwen/slopen	3750	Incl Inhuur BWT (2 FTE)
Planologisch gebruik	300	Incl Inhuur handhaving (0,6 FTE)

Toelichting op Uren Tekorten en Aanpak binnen het team Toezicht & Handhaving

Binnen het team zijn de uren tekorten in het afgelopen kwartaal grotendeels te wijten aan langdurige ziekte van medewerkers. Dit heeft een aanzienlijke impact gehad op de inzetbaarheid binnen verschillende domeinen. Om desondanks de continuïteit van het toezicht te waarborgen, is er op diverse onderdelen een aangepaste werkwijze gehanteerd.

Ondermijning

De categorie ondermijning kende een tekort van 550 uur, voornamelijk veroorzaakt door langdurige ziekte. Om de kwetsbaarheid binnen het team te verkleinen, zijn extra medewerkers opgeleid voor dit onderdeel. Deze strategische keuze heeft ertoe geleid dat de eerste controles tegen het einde van het kwartaal succesvol konden worden uitgevoerd, ondanks de personele beperkingen.

Adresonderzoeken

Ook bij adresonderzoeken was sprake van een uren tekort (50 uur), eveneens door langdurige ziekte. Hierdoor zijn enkel de meest urgente onderzoeken opgepakt, met prioriteit voor situaties waarin directe handhaving noodzakelijk was.

Woonoverlast

Voor woonoverlast was er een tekort van 100 uur. Hoewel langdurige ziekte hier een rol speelde, was er in dit kwartaal ook sprake van een afname in het aantal meldingen waarvoor toezicht en controles noodzakelijk waren. Hierdoor kon met minder inzet toch adequaat worden gereageerd op bestaande casussen.

Jeugd-Jongerenwerk

Bij jeugd- en jongerenwerk ontstond een dubbel tekort van 50 uur door langdurige ziekte en nog eens 50 uur door een algemeen personeelstekort. Deze combinatie maakte het noodzakelijk om strikter te prioriteren op risicosituaties, waarbij de focus lag op preventief toezicht en samenwerking met partners in het sociaal domein.

Evenementen (incl. Alcoholwetcontroles)

Binnen het domein evenementen werd een tekort van 100 uur genoteerd, mede door langdurige ziekte. De samenwerking met buurgemeente Kaag & Braassem kon dit kwartaal niet plaatsvinden vanwege ook daar aanwezige personele problemen. Hierdoor zijn enkel nieuwe en risicovolle evenementen gecontroleerd. Daarnaast werd het toezicht op de naleving van de Alcoholwet beperkt, aangezien het team slechts één Alcoholwet-BOA beschikbaar had, die door langdurige ziekte niet volledig inzetbaar was. Desondanks zijn gerichte alcoholcontroles uitgevoerd bij supermarkten, evenementen en sportverenigingen, waarbij de effectiviteit van deze controles hoog was.

Ligplaatsen

Voor de ligplaatsen ontstond een tekort van 300 uur doordat het betreffende project tussentijds is stopgezet vanwege privaatrechtelijke complicaties. Hierdoor zijn geplande toezichtmomenten en controles vervallen.

Afval en Parkeren

Binnen de domeinen afval en parkeren was sprake van respectievelijk 300 en 200 uur tekort, grotendeels als gevolg van langdurige ziekte en het moeten herprioriteren van capaciteit naar urgente casussen. Om toch controle te houden, zijn meldingen van afval- en parkeerproblematiek gebundeld en in maandelijkse rondes gecontroleerd. Deze clustering van toezichtmomenten bood voldoende grip op de situatie, ondanks de beperkte inzetbaarheid.

Bouwen/slopen en Planologisch gebruik

De aanzienlijke ureninzet op bouwen en slopen (3.200 uur) is opgevangen door de inhuur van twee FTE's binnen het Bouw- en Woningtoezicht (BWT). Voor het toezicht op planologisch gebruik werd 300 uur ingevuld door de inhuur van 0,6 FTE handhaving. Deze externe capaciteit heeft ervoor gezorgd dat beide domeinen geen extra druk uitoefenden op het vaste team.

Samenvatting

De langdurige ziekte binnen het team had een brede impact op de beschikbare uren, maar door interne flexibiliteit, clustering van werkzaamheden en tijdelijke inhuur op kritieke onderdelen, is de continuïteit van toezicht grotendeels gewaarborgd. Tegelijkertijd blijven sommige thema's en onderdelen kwetsbaar, vooral waar specialistische kennis vereist is, zoals bij Alcoholwetcontroles. Verdere inzet op het opleiden van medewerkers en strategische samenwerking met buurgemeenten blijft dan ook noodzakelijk om de veerkracht van het team te vergroten.

Inter Bestuurlijk Toezicht (IBT)

Het Inter Bestuurlijk Toezicht (IBT) omvat een aantal thema's en subthema's waarop verantwoording is afgelegd. De resultaten worden hieronder weergegeven.

Thema	Subthema	Urenraming	Feitelijke uren	Toelichting
Ruimtelijke Ordening	Juridische Handhaving Omgevingswet	1500	900	Onder toezicht op volledigheid en rechtmatigheid
BWT	Bouwtoezicht Omgevingswet	1500	3750	Onder toezicht op volledigheid en rechtmatigheid
Milieu	Handhaving milieuregels	250	150	Gericht op naleving van milieuwetgeving
Openbare Orde & Veiligheid	Advisering en uitvoering mbt OOV	850	1135	Toezicht op uitvoering van gemeentelijke veiligheidsplannen

De gemeente voldoet aan de minimale procescriteria die de provincie hanteert voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) volgens de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit; in de terminologie van de huidige wet- en regelgeving Uitvoerings- en Handhavingsstrategie) U&H-Strategie genoemd.

Nieuwkoop beschikt over een meerjarig VTH-beleid, vastgelegd in het Beleidsplan Veiligheid en Handhaving 2023-2026. In april 2024 hebben wij een Uitvoeringsprogramma 2024 vastgesteld voor de VTH-taken die in eigen beheer worden uitgevoerd, de zogenaamde thuishaken waaronder Bouw- en Woningtoezicht.

Hoewel dit programma later is vastgesteld dan de door de provincie gehanteerde deadline van 1 februari, is dit conform de gemaakte ambtelijke afspraken. In november 2024 is de jaarevaluatieportage 2023 door het college vastgesteld, eveneens later dan de provinciale termijn, maar ook dit valt binnen de overeengekomen afspraken.

De gemeenteraad ontvangt naast informatie over VTH-thuishaken, ook informatie over de milieu-VTH-taken zijn ondergebracht bij de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) via (concept)begrotingen en (concept)jaarstukken. In het Algemeen Bestuur van de ODWH zijn de Nota Gemeentelijk Uitvoeringsbeleid VTH (milieu en Bodem) 2023-2024, het (concept)dienstplan 2024 en het jaarverslag 2023 vastgesteld of ingestemd.

Wij hebben in 2024 de gemaakte ambtelijke afspraken nageleefd door te beschikken over alle minimale procescriteria-documenten die de provincie vanuit IBT Omgevingsrecht als indicatoren hanteert. Voor 2025 en daarna doen wij er alles aan eveneens over alle vereiste documenten te beschikken. Daarbij streven wij ernaar de daarvoor gestelde termijnen in acht te nemen. Voor 2024 heeft de provincie de gemeente geplaatst op trede 1 van de IBT-ladder (groen/signaleren). Met deze indeling geeft Zuid-Holland aan als de toezichthouder tevreden te zijn met de verbeteringen en de voortgang te blijven volgen.

Analyse en Verklaring Urenbesteding

Uit de jaarverantwoording blijkt dat de feitelijke uren binnen het IBT aanzienlijk hoger zijn uitgevallen dan gepland (+1850 uur), terwijl in andere categorieën minder uren zijn gerealiseerd dan oorspronkelijk begroot. Dit verschil kan worden verklaard door een aantal factoren:

- Herprioritering van werkzaamheden: Door externe verplichtingen en audits is er meer aandacht besteed aan IBT-taken, waardoor andere werkzaamheden tijdelijk minder prioriteit kregen.
- Overloop van taken naar IBT: Werkzaamheden die aanvankelijk onder andere categorieën vielen, zoals vergunningverlening en toezicht op omgevingsregels, zijn binnen IBT opgepakt vanwege de beschikbare capaciteit en de urgentie van deze taken.
- Capaciteitsproblemen binnen andere categorieën: Personele tekorten en langdurige ziekte binnen specifieke teams hebben ertoe geleid dat niet alle geplande werkzaamheden binnen de oorspronkelijke thema's konden worden uitgevoerd. Hierdoor zijn sommige taken doorgeschoven of in een andere context opgepakt.
- Verhoogde toezichtseisen: Vanuit de provincie en het rijk alsmede veranderde wetten zijn extra eisen gesteld aan de uitvoering van IBT-taken, wat heeft geleid tot een verhoging van de werkdruk en een hogere inzet van uren dan voorzien.

Aanvullende verantwoording Team Toezicht & Handhaving

Het team Toezicht & Handhaving heeft in het afgelopen kwartaal aanzienlijk meer gerealiseerd dan wat op hoofdlijnen zichtbaar is. Ondanks de uitdagingen door langdurige ziekte en personeelstekorten, is er actief gestuurd op procesoptimalisatie, beleidsontwikkeling en samenwerking met interne en externe partners. Hierdoor is het team niet alleen in staat geweest om de continuïteit van toezicht en handhaving te waarborgen, maar heeft het ook op strategisch en beleidsmatig niveau stappen gezet die de kwaliteit van het werk versterken en de organisatie toekomstbestendig maken.

1. Versterking van het Bouwtoezicht: Meer Efficiëntie door Uitbreiding van de Seniorfunctie

Binnen het bouwtoezicht is de rol van de senior uitgebreid met sturingstaken. Deze keuze heeft geleid tot een efficiëntere werkwijze binnen het team, waarbij processen gestroomlijnd zijn en medewerkers gerichter kunnen worden ingezet. De senior heeft daarbij een coördinerende rol gekregen in complexe dossiers en fungeert als eerste aanspreekpunt binnen het bouwtoezicht. Deze uitbreiding heeft echter ook tot gevolg gehad dat minder uren direct zijn besteed aan daadwerkelijke controles, omdat de focus deels is verschoven naar sturing en procesoptimalisatie. Desondanks heeft deze strategische zet geleid tot een verbeterde kwaliteit van het toezicht en een verhoging van de algehele effectiviteit van het team.

2. Beleidsontwikkeling en Actualisatie: Brede Inzet van de Beleidsmedewerker

De beleidsmedewerker heeft een belangrijke rol gespeeld in het versterken van de beleidsmatige basis van Toezicht & Handhaving. Naast het opstellen van nieuwe beleidsdocumenten, is er veel aandacht besteed aan het actualiseren en herzien van bestaande beleidsstukken. Enkele belangrijke trajecten waren:

- **Evenementenbeleid:** Geactualiseerd om beter aan te sluiten op actuele veiligheidsvraagstukken en maatschappelijke ontwikkelingen.
- **Ondermijningsbeleid (DPIA):** Herziening van de Data Protection Impact Assessment om privacyaspecten rondom ondermijningscontroles te waarborgen.
- **Horecabeleid en sanctiebeleid:** Bijgewerkt om effectiever te kunnen optreden tegen overtredingen en meer duidelijkheid te bieden aan ondernemers.

Door deze beleidsvernieuwingen is niet alleen de juridische basis versterkt, maar ook de uitvoeringspraktijk geoptimaliseerd, wat de handhaafbaarheid en transparantie vergroot.

3. De AOV als Strategisch Schakel: Verantwoordelijkheid en Efficiëntie

De Adviseur Openbare Veiligheid (AOV) heeft een sleutelrol vervuld binnen het team Toezicht & Handhaving. De AOV heeft niet alleen het personeel aangestuurd op OOV-gerelateerde taken (zoals ondermijning en basisveiligheidscontroles), maar heeft ook beleidsmatig de verantwoordelijkheid genomen voor diverse rapportages en uitvoeringsplannen. Denk hierbij aan:

- **Uitvoeringsplannen Toezicht & Handhaving**
- **Verantwoording binnen het Integraal Beleidsteam (IBT)**
- **Evaluaties van toezichtmaatregelen en handhavingsstrategieën**

Daarnaast heeft de AOV zich sterk ingezet voor het optimaliseren van processen en werkstructuren binnen OOV. Hoewel deze inzet heeft geleid tot efficiënter ingerichte werkprocessen, een vermindering van administratieve lasten voor toezichthouders en een versnelde besluitvorming, blijft het een uitdaging om alle zaken volledig af te handelen. Door de aanhoudende personele tekorten in de basisformatie staat het team onder voortdurende druk, wat leidt tot een verhoogd stressniveau bij medewerkers. Ondanks de genomen maatregelen om de werklast te verlichten, blijft de capaciteit onvoldoende om aan alle toezicht- en handhavingstaken te voldoen, waardoor keuzes gemaakt moeten worden in prioritering en inzet.

4. Verbeterde Samenwerking met Maatschappelijke Ondersteuning (MO)

Een belangrijke stap voorwaarts is de intensivering van de samenwerking met de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning (MO). Er is niet alleen gewerkt aan beleidsmatige afstemming, maar ook aan betere samenwerking op dossierniveau. Deze versterkte samenwerking heeft geleid tot:

- **Snellere casusafhandeling** door gezamenlijke aanpakken.
- **Meer kennisdeling**, waardoor complexe dossiers effectiever kunnen worden opgepakt.
- **Een integrale benadering van problematiek** op het snijvlak van zorg, veiligheid en leefbaarheid.

Deze samenwerking heeft het team Toezicht & Handhaving in staat gesteld om 'next-level' zaken te behandelen, waarbij complexe casussen met meerdere betrokken partijen effectiever worden opgepakt. In vergelijking met omliggende gemeenten blijkt het team hierdoor op een aanzienlijk hoger niveau te opereren.

5. Regionale Vergelijking: Vooruitstrevend ten opzichte van Buurgemeenten

Uit interne evaluaties en vergelijking met buurgemeenten blijkt dat het team Toezicht & Handhaving op diverse vlakken beter presteert dan vergelijkbare teams in de regio. De combinatie van strategische beleidsontwikkeling, een efficiëntere werkwijze en de integrale aanpak van complexe dossiers heeft ervoor gezorgd dat de gemeente zich onderscheidt op het gebied van toezicht en handhaving. Deze voorsprong wordt niet alleen erkend in de eigen organisatie, maar ook door regionale partners.

6. Procesoptimalisatie en Werkstructuren: Stroomlijnen van Taken

De AOV heeft zich eveneens ingezet om processen en werkstructuren binnen het OOV-domein verder te stroomlijnen. Door processen te herstructureren, administratieve handelingen te verminderen en medewerkers te ondersteunen in hun dagelijkse werkzaamheden, is er meer ruimte ontstaan voor inhoudelijke taken en toezicht in het veld. Hierdoor wordt niet alleen efficiënter gewerkt, maar kan het team ook beter inspelen op ad-hoc situaties en crisismomenten.

Capaciteitsbehoefte

Uit de resultaten blijkt dat er feitelijk minimaal 4 FTE extra nodig zijn om de workflow structureel aan te kunnen. Hoe deze extra capaciteit gerealiseerd kan worden, zal worden opgenomen in of bij het volgende VTH-beleid en Veiligheidsbeleid 2027-2030.

Conclusie

Hoewel het overzicht van de uren tekorten een beeld schetst van de operationele knelpunten, laat deze uitgebreide toelichting zien dat het team Toezicht & Handhaving aanzienlijk meer heeft gerealiseerd dan uit de cijfers blijkt. Door strategische keuzes in personeelsinzet, beleidsontwikkeling en samenwerking met interne en externe partners, heeft het team niet alleen de basis op orde gehouden, maar ook belangrijke stappen gezet in de verdere professionalisering van het toezicht en handhaving. De focus op procesoptimalisatie, samenwerking en kennisvergroting heeft geleid tot een robuustere organisatie die op een hoger niveau acteert dan veel andere gemeenten in de regio.

Toch blijft de druk op het team hoog door structurele personeelstekorten, wat leidt tot een verhoogd stressniveau onder medewerkers. Dit vormt een risico voor de continuïteit en kwaliteit van het werk. Het is dan ook cruciaal dat in het nieuwe VTH-beleid en Veiligheidsbeleid expliciet aandacht wordt besteed aan het verlagen van deze werkdruk. Lastenverlaging en het uitbreiden van de personele capaciteit, met name binnen bouwtoezicht, de BOA-taken en juridische handhaving, zijn hierbij essentieel. Alleen zo kan uitval van medewerkers worden voorkomen en kan worden gewaarborgd dat alle taken volledig worden uitgevoerd, in plaats van slechts een deel ervan.